

นวัตกรรมการสร้างสรรค์คนดี
โครงการคุณธรรมโรงเรียน สพฐ.

การเสริมสร้างวินัย ความสามัคคี
โดยใช้หลัก”ไตรสิกขา”
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านโนนแกด
ตำบลพุ่ม อำเภอเมืองฯ จังหวัดศรีสะเกษ

นางคำหยาด เจริญศรี
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ชื่อผลงานนวัตกรรม การเสริมสร้างวินัย โดยใช้หลัก “ไตรสิกขา”
เจ้าของผลงานนวัตกรรม นางคำหยาด เจริญศรี
โรงเรียน บ้านโนนแกด
โทรศัพท์ 09-1015-0396
ประเภทผลงาน ด้านการเรียนการสอน
สอดคล้องกับคุณธรรมอัตลักษณ์ของโรงเรียน
 มีวินัย ใฝ่เรียนรู้

.....

1. ความสำคัญของผลงานนวัตกรรมที่นำเสนอ

โรงเรียนบ้านโนนแกด เข้าร่วมโครงการคุณธรรม สพฐ. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในปีการศึกษา 2562 ได้ศึกษา วิเคราะห์ เพื่อสร้างคุณธรรมอัตลักษณ์นักเรียนของโรงเรียน คือ มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ สามัคคี และได้กำหนดให้ทุกชั้นเรียนพัฒนาผู้เรียนผ่านโครงการตามอัตลักษณ์ ให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน ตามกระบวนการพัฒนาโรงเรียนคุณธรรม

ไตรสิกขา ประกอบด้วย ศีล สมาธิ ปัญญา เป็นกระบวนการปฏิบัติ หรือกระบวนการพัฒนา การพัฒนาพฤติกรรม เรียกว่า ศีล การพัฒนาด้านจิตใจ คือ สมาธิ และพัฒนาทางด้านปัญญา เรียกว่า ปัญญา (พระธรรมปิฎก ๒๕๓๙ : ๑๘๘) ทั้งสามด้านนี้มีความสัมพันธ์อิงอาศัยกัน พฤติกรรมที่ดีเป็นช่องทางในจิตใจ พัฒนาและช่วยให้ปัญญางอกงาม จิตใจที่พัฒนาแล้วจะทำให้เกิดปัญญาเห็นถูกต้องตามความจริงและปัญญาที่เห็นถูกต้องจะทำให้เกิดพฤติกรรมที่ดีงามต่อไป

การเสริมสร้างวินัย ใฝ่เรียนรู้ โดยใช้หลัก ไตรสิกขา นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ โรงเรียนบ้านโนนแกด เป็นการนำหลักธรรมคำสอนของพระพุทธศาสนามาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นผู้ที่มีวินัยที่สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน นักเรียนผู้ปกครองและชุมชนซึ่งได้ร่วมกันพัฒนาผู้เรียนอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

๒. จุดประสงค์และเป้าหมาย

๒.๑ จุดประสงค์

๑. เพื่อสร้างรูปแบบการพัฒนาวินัย ใฝ่เรียนรู้โดยใช้หลัก ไตรสิกขา ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ โรงเรียนบ้านโนนแกด

๒. เพื่อพัฒนารูปแบบการพัฒนาวินัย ใฝ่เรียนรู้โดยใช้หลัก ไตรสิกขา ของนักเรียนชั้น
ประถมศึกษาปีที่ ๑ โรงเรียนบ้านโนนแกด

๓. เพื่อพัฒนาให้ผู้เรียนมีวินัย ใฝ่เรียนรู้ ด้วยตนเองและสังคม

๒.๒ เป้าหมาย

เป้าหมายเชิงปริมาณ

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๖๔

เป้าหมายเชิงคุณภาพ

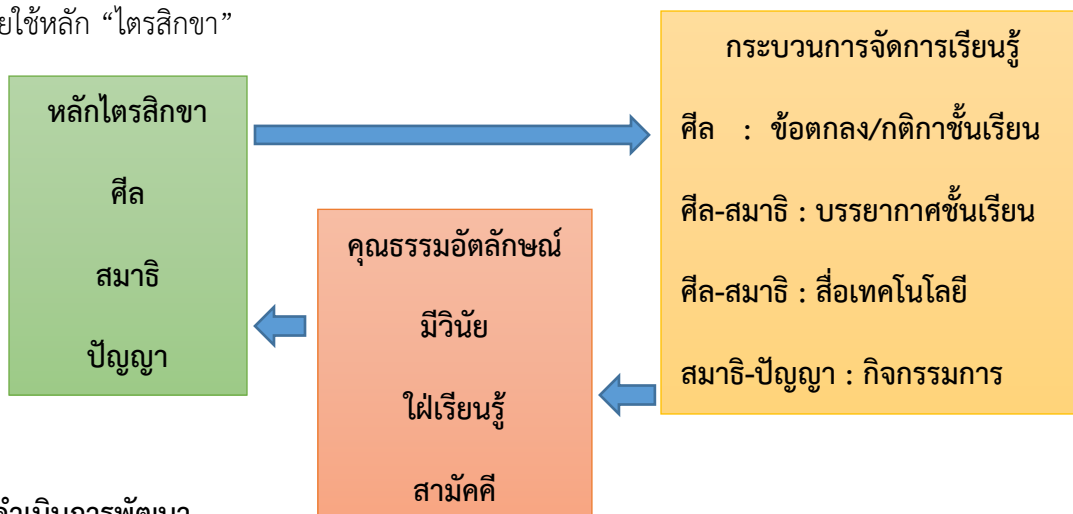
๑. ครู นักเรียน มีความตระหนัก รู้ เข้าใจ ในการพัฒนาคุณธรรม ด้านวินัย ใฝ่เรียนรู้ โดยใช้หลัก
ไตรสิกขา

๒. นักเรียนสามารถเรียนรู้การพัฒนาวินัย ใฝ่เรียนรู้ โดยใช้หลัก ไตรสิกขา

๓. กระบวนการผลิตนวัตกรรม

๓.๑ กรอบและแนวคิดการพัฒนา

หลักไตรสิกขา เป็นหลักการในการฝึกปฏิบัติ ทางกาย วาจา ใจ เกิดทักษะการคิดพิจารณาผลการปฏิบัติ
ฝึกตนเองให้อยู่ในระเบียบวินัย และใฝ่เรียนรู้ แก้ปัญหาอย่างถูกต้อง ถูกวิธี เพื่อการเสริมสร้างการพัฒนาวินัย ใฝ่
เรียนรู้ โดยใช้หลัก “ไตรสิกขา”

๓.๒ การดำเนินการพัฒนา

การเสริมสร้างการพัฒนาวินัย ใฝ่เรียนรู้ โดยใช้หลัก “ไตรสิกขา” ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑

มี ๓ ขั้นตอน ดังนี้

๑. ศิล : พัฒนาพฤติกรรม

๑.๑ กำหนดข้อตกลงนอกห้องเรียน วินัยการเดินแถวเข้าชั้นเรียน วางรองเท้าหน้าห้องเรียน

๑.๒ กติกาข้อตกลงในห้องเรียน ขั้นตอนการเข้ามาถึงชั้นเรียน แสดงความเคารพสถาบันหลัก (ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์) วางเอกสารทางด้านขวามือ เหนือเข่า ปฏิบัติธรรมทางศาสนา (สวดมนต์ บูชาพระรัตนตรัย อาราธนาศีล สมาทานศีล ๕ นั่งสมาธิ กรวดน้ำ แผ่เมตตา)

๑.๓ กำหนดแนวทางการจัดการเรียนรู้ (แผนการจัดการเรียนรู้)

๑.๔ ข้อกำหนดด้านบรรยากาศ สิ่งแวดล้อมในชั้นเรียนที่เอื้อและพร้อมจัดการเรียนรู้

๒. สมาธิ : พัฒนาจิต

๒.๑ วิธีการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเกิดสมาธิ นั่งสมาธิก่อนเรียน เดินจงกรม สวดมนต์แปล

บทสวดต่าง ๆ ที่บ้าน (บันทึก)

๒.๒ วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีศีล คือให้นักเรียนได้ปฏิบัติตามข้อตกลง กติกา ชั้นเรียน การดู ฟัง เล่า โดยใช้สื่อ เพลง นิทานคุณธรรม ชาดก ภาพยนตร์สั้น ประสพการณ์ เรื่องจริงประจำวัน บรรยายธรรม

๓. ปัญญา : พัฒนาปัญญา

๓.๑ วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเกิดปัญญา วิเคราะห์สภาพปัญหาสังคม เหตุการณ์จริงของสังคม การบรรยายธรรม การท่องเที่ยวชม การเรียนรู้โดนกระบวนการกลุ่ม สรุปองค์ความรู้ แผนผังการคิด

๓.๒ ประเมินความพร้อมเพียง การปลูกฝังเป็นผู้มีวินัย ในการเดินแถว การนั่ง การปฏิบัติกิจกรรมในชั้นเรียน ทำงานที่ได้รับมอบหมายได้ถูกต้อง

๓.๓ ผลงานนักเรียน สมุดบันทึก ผลงานกลุ่ม

๓.๔ ในกรณีบกพร่อง ตักเตือน ให้คำแนะนำ ให้บอกเหตุผล

๓.๕ กรณีที่ถูกต้อง กล่าวชื่นชม ให้กำลังใจ

๔. ผลการดำเนินงาน

๔.๑ ด้านครู

- ตระหนักถึงความสำคัญในหลักการของไตรสิกขา เพื่อเสริมสร้างการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ผู้เรียน

๔.๒ ด้านผู้เรียน

- ผู้เรียนมีระเบียบวินัยในการจัดการตนเอง ปฏิบัติตามข้อตกลงได้มากขึ้น
- ผู้เรียนมีสมาธิในเรียน การทำงานที่ได้รับมอบหมาย ส่งงานตรงเวลาและมีคุณภาพ
- ผู้เรียนมีศีล สมาธิ รู้จักแก้ปัญหาด้วยเหตุและผลมากขึ้น

๔.๓ ด้านโรงเรียน

- โรงเรียนมีรูปแบบในการพัฒนาผู้เรียนตามคุณธรรมอัตลักษณ์เป็นโรงเรียนคุณธรรม
สู่แหล่งเรียนรู้

๔.๔ ด้านชุมชน

- ผู้ปกครองร่วมมือในการพัฒนาผู้เรียนให้มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ในตนเองและสังคม

๕. ปัจจัยไปสู่ความสำเร็จ

๕.๑ บรรยากาศที่แสดงถึงความเป็นกัลยาณมิตร

๕.๒ สื่อ เทคโนโลยีสื่อการเรียนรู้ที่น่าสนใจ

๕.๓ การประเมินติดตามต่อเนื่องสม่ำเสมอ

๕.๔ การนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน

๕.๕ การมีส่วนร่วมของผู้บริหาร คณะครู ผู้ปกครอง

๖. บทเรียนที่ได้รับ

การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ โดยนำหลักการของไตรสิกขาและสื่อเทคโนโลยีกระตุ้นความสนใจ การนำเหตุการณ์มาประยุกต์ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ ที่เสริมสร้างพัฒนา คุณธรรม จริยธรรม คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ทำให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าของการเรียนรู้ สามารถประยุกต์ใช้ได้ เหมาะกับวิถีชีวิตและสามารถใช้ได้กับทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้

๗. การเผยแพร่/ที่ได้รับการยอมรับ

๗.๑ การเผยแพร่

- การประชาสัมพันธ์กิจกรรมเด่น ๆ ในโอกาสต่าง ๆ
- จัดนิทรรศการเผยแพร่ผลงาน ในการนำเสนอผลงานระดับต่าง ๆ

๗.๒ การได้รับการยอมรับ

หลักการและผลการพัฒนาผู้เรียนโดยใช้หลักธรรม “ไตรสิกขา” ได้รับรางวัล ดังนี้

- โรงเรียนได้รับรางวัลโรงเรียนศีลห้าตามรอยพ่ออย่างพอเพียง
- โรงเรียนได้รับรางวัลโรงเรียนต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียง
- โรงเรียนได้รับรางวัลโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล
- ครูได้รับรางวัลครูดีของแผ่นดิน
- ครูเข้าร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้โครงการคุณธรรมโรงเรียน สพฐ. กับโรงเรียนเครือข่าย และชุมชน
- ครูได้รับรางวัลห้องเรียนคุณภาพระดับ ดีเยี่ยม

๘. เงื่อนไขความสำเร็จ

๑. การปฏิบัติตามข้อตกลง กติกา ต้องมีความชัดเจน
๒. การประยุกต์บทเรียนกับเหตุการณ์ปัจจุบัน
๓. การมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน

ภาคผนวก

พัฒนาวินัยในชั้นเรียน

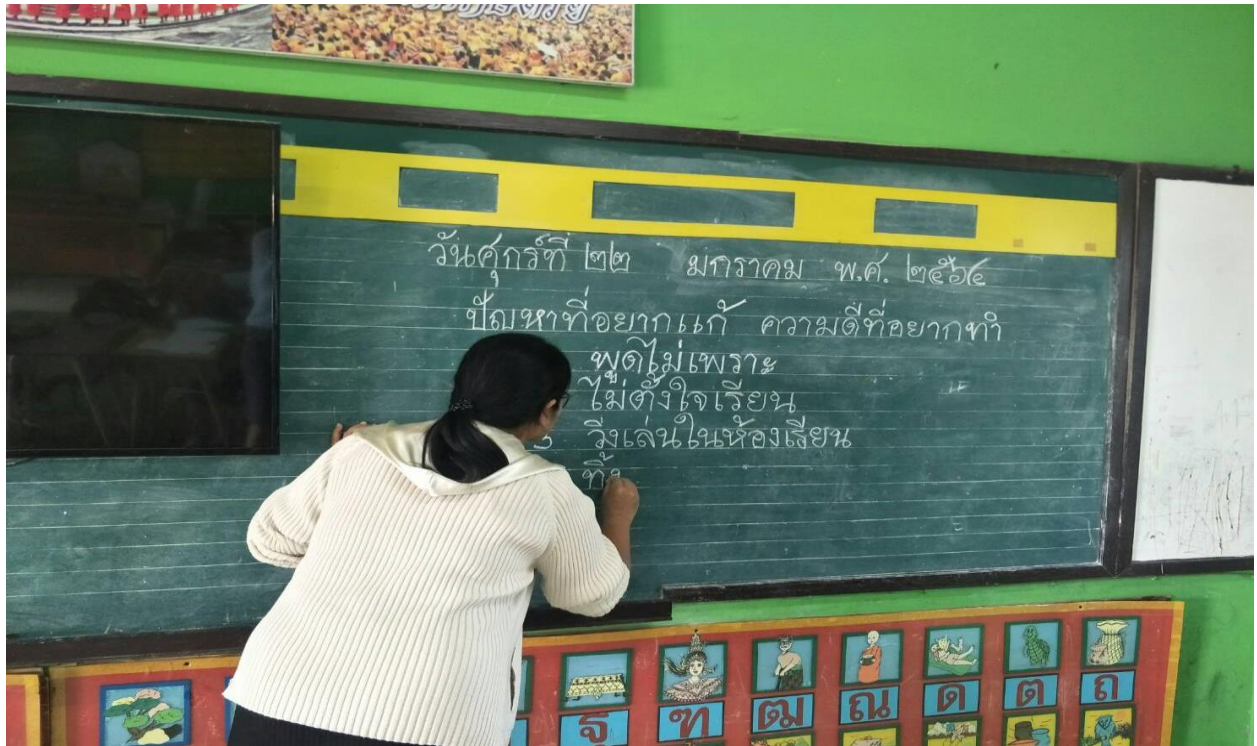
บรรยากาศในชั้นเรียน

บรรยากาศในชั้นเรียน

บรรยากาศในชั้นเรียน

ผลการพัฒนา

ผลการพัฒนา

